

بررسی اثرات آموزش چهره به چهره در کاهش تداخلات دارویی نسخ بیمه‌ای

پزشکان در پاییز و زمستان ۱۳۸۴-۱۳۸۵

محبوبه قربانی^۱، سیدمصطفی حسینی^۲، وحید خوری^۳^۱ مربی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد گرگان^۲ پزشک عمومی^۳ استادیار، گروه فارماکولوژی، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

چکیده

سابقه و هدف: امروزه با توجه به پلی‌فارماسی و میانگین بالای تجویز دارو در نسخ، تداخلات دارویی از اهمیت بالایی برخوردار هستند. تحقیق حاضر جهت بررسی اثرات آموزش چهره به چهره در کاهش تداخلات دارویی نسخ بیمه‌ای پزشکان در پاییز و زمستان سال ۱۳۸۴-۱۳۸۵ انجام شد.

روش بررسی: در این پژوهش مداخله‌ای (نیمه تجربی)، کلیه پزشکانی که در نسخ بیمه‌ای خود تداخلات دارویی داشتند، بررسی شدند. ابتدا با مراجعه به کمیته کنترل نسخ، نسخه پزشکان از نظر تداخلات دارویی بررسی شد و سپس با مراجعه به مطب پزشکان، آموزش‌های لازم (آموزش چهره به چهره، بازخورد اطلاعات و چاپ جزوه آموزشی) درباره تداخلات دارویی موجود در نسخ آنها داده شد. پس از اجرای برنامه آموزشی، نسخ پزشکان طی یک دوره ۳ ماهه بعد از آموزش، مجدداً از نظر وجود تداخلات دارویی بررسی شد. میانگین درصد تداخلات دارویی و آگاهی پزشکان در ارتباط با تداخلات دارویی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: فراوانی تداخلات دارویی در بین پزشکان ۸/۴۹ درصد بود. فراوانی تداخل دارویی متوسط نسبت به شدید و خفیف بیشتر بود. تداخلات دارویی شدید از ۱/۶ درصد قبل از آموزش به ۰/۲۴ درصد بعد از آموزش کاهش یافت و این کاهش معنی‌دار در تداخل متوسط و خفیف نیز دیده شد ($P < 0/001$). همچنین بعد از آموزش، افزایش معنی‌داری در آگاهی پزشکان در زمینه مکانیسم وقوع، دسته‌بندی فارماکولوژیک و درمان تداخل مشاهده شد ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این تحقیق بیانگر اهمیت آموزش فعال در کاهش درصد تداخلات دارویی در نسخ پزشکان و تأثیر آموزش در افزایش آگاهی پزشکان در مورد تداخل دارویی می‌باشد.

واژگان کلیدی: آموزش چهره به چهره، تداخل دارویی، نسخه پزشکی

مقدمه

عنوان یکی از مهم‌ترین خطاهای دارویی در نسخه‌نویسی مطرح می‌باشد. عوامل مختلفی می‌توانند سبب بروز تداخل دارویی شوند که از مهم‌ترین آنها می‌توان به نقش عوامل انسانی و عدم ارتباط بین تجویز کننده و بیمار اشاره کرد (۲). یکی از مسائل مهم در بررسی تداخلات دارویی، تعیین اهمیت بالینی آنها می‌باشد و دو عامل در تعیین اهمیت بالینی تداخلات دارویی نقش دارند. یکی شدت تداخلات دارویی و دیگری مدارک و شواهد موجود و اعتبار آنها در مورد بروز تداخلات دارویی است (۳). لذا آموزش مداوم به منظور ارائه

خطاهای دارویی یکی از مهم‌ترین موارد خطاهای پزشکی محسوب می‌گردند. هر سال حدود ۷۰۰۰ نفر در ایالات متحده به علت خطاهای دارویی از بین می‌روند و در کل دنیا این میزان به ۱۰۰,۰۰۰ نفر بالغ می‌شود (۱). تداخلات دارویی به

آدرس نویسنده مسئول: گل تپه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرگان، محبوبه قربانی

(email: mahboobeh_Ghorbani2000@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۶/۲۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۶/۲۳